

Seçimlerin Ardından Mecliste Kadın Temsiliyeti

Elektrik Mühendisleri Odası Kadın Komisyonu

24 Haziran seçimlerinin ardından oluşan kadın temsiliyeti tablosuna bakınca, Mayıs ayında yaptığımız açıklamada vurguladığımız kaygıların ne kadar haklı olduğunu görmüş olduk. Meclis'te, şu an itibarıyla bulunan 596 milletvekilinden sadece 104'ü kadın.¹ Bu sonuç hiç şüphesiz kadın aday sayısının ve onların liste sıralamasının kaçınılmaz ürünü.

EMO Kadın Komisyonu olarak seçim öncesinde siyasi partilere “Kadın adaylara yer açın” çağrısıyla yaptığımız açıklamada şunlara yer vermiştik:

“Kadınların pek çok alanda yaşadığı ayrımcılığın ve cinsiyet eşitsizliğinin en açık görüldüğü

¹ https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/milletvekilleri-miz_sd.dagilim

alanlardan biri de siyaset alanıdır. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ve Parlamentolar Arası Birlik tarafından yayımlanan ‘Siyasette Kadın 2017’ haritasına göre, Meclis'teki 82 kadın vekil ve yüzde 14.9 kadın oranı ile Türkiye 186 ülke arasında 132. sırada yer alıyor. Bu oran ve sıralama, seçilmiş 82 kadın vekilden 6'sının vekilliklerinin düşürülmüş olması nedeniyle daha da gerilemiş durumda.

Kadınların yerel yönetimlerdeki temsil oranı ise yok denecek kadar az. 2014 yılı yerel seçim sonuçlarına göre 1396 belediye başkanının yalnızca 40'ı (yüzde 2.9) kadın.

Kadınların siyasal süreçlere katılımını etkileyen toplumsal olguların başında geleneksel cinsiyet

rolleri gelmektedir. Bununla birlikte kadınların toplumsal gelişme olanaklarından eşit düzeyde faydalanamadıkları ve eğitim, gelir paylaşımı, iş olanakları gibi konularda yaşanan fırsat eşitsizliği nedeniyle karar alma mekanizmalarının dışında bırakıldıkları görünen bir gerçektir.

Tüm bunların yanında kadınların seçilmelerine engel diğer bir neden de siyasi partilerdeki aday belirleme usulleridir. Önümüzdeki 24 Haziran'da, mevcut iktidarın ani ve baskın olarak kurguladığı ve 2 ay gibi bir sürece sıkıştırdığı seçim dönemi ile siyasi partilerin önseçim takvimini işletemeyecekleri ve aday adaylarının çalışma yapamayacağı hızlandırılmış bir süreç dayatılmıştır. Genel merkezler tarafından milletvekili adaylarının belirleneceği bu yöntemlerle, kadınların listelerde gerekli ve yeterli yeri bulamayacağı kaygısını taşımaktayız.

Kadınların yok sayıldığı, görmezden gelindiği, taleplerinin dikkate alınmadığı ve yeterince temsil edilmediği bir parlamentoda, gerçek anlamda bir demokrasinin gerçekleşemeyeceğini ve toplumsal sorunların çözüm bulamayacağını düşünüyoruz.

Kadın temsiliyeti ile ilgili vahim tablonun 24 Haziran seçimlerinde değişmesini bekliyor, aday adaylığı süreçlerinin tamamlanmak üzere olduğu şu günlerde, siyasi parti yöneticilerinin kadın temsiliyetini gözeterek ve gerekli eşitleyici önlemleri alarak karar vermelerini talep ediyoruz.”

Seçimlerin sonrasında oluşan yeni Meclis dağılımında, toplumun yarısını oluşturan kadınların temsil oranı yüzde 17'lerde kalmış olmasına rağmen, bu durum basında “kadın milletvekili sayısı arttı” dev puntoları ile övgülere mazhar oldu. Oysa bu tabloyu övmek ya da başarı olarak tanımlamak kendimizi kandırmaktan başka bir şey değildir.

Önceki döneme göre gerçekleşen kadın vekil sayısındaki nicel artış, kadın görüşünün açıkça ifade edilebildiği ya da yansıtılabildiği anlamına da gelmiyor ne yazık ki. Keza bugüne kadar; “Kızlara

bekaret kontrolü uygulanmalıdır ki rezil olsunlar”, “Dayak aile içi bir meseledir”, “Eşcinsellik tedavi edilmesi gereken bir hastalıktır”, “Erkekler de öldürülüyor”, “Çocuk nikahları masumane kıyılıyor” diyen bir çok kadın bakan tecrübesi yaşadık. ²

Peki kadın sorunları nasıl ele alınıyor? Tarihsel olarak kurulan hükümetlere baktığımızda bulduklarımızı³ şöyle paylaşabiliriz:

- 47. Dönemde Çalışma Bakanlığına bağlı “Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü,
- 48.-60. Dönemler arasında Başbakanlığa bağlı “Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünden Sorumlu Devlet Bakanlığı,
- 61-65. Dönemler arasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı,
- 66. Dönemde Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı,

İçinde bulunduğumuz bu yeni dönemde, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Çalışma Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı altında olacak ve bizi neler bekliyor hep beraber göreceğiz. Bakanlığın 2018-2023 yıllarını kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planına baktığımızda Bakanlığın eğitim, sağlık, ekonomi, karar alma mekanizmalarına katılım ve medya olmak üzere beş temel politika eksenini olduğu görülmekte. Kadına yönelik şiddet, cinsiyet eşitsizliği, çocuk yaşta evlilik, düşük ücretli ve güvencesiz çalışma gibi temel kadın sorunlarının politika başlıklarına girmediği eylem planında, “kadınlarda okuryazarlık oranı %100 seviyesine yükselecektir”, “karar alma mekanizmalarında kadın temsiliyeti arttırılacaktır” gibi hedeflerin, içinde bulunduğumuz

2 <http://t24.com.tr/haber/siyaset-kadinlar-icin-ne-yapti-kadindan-sorumlu-15-bakan-ve-hukumetlerin-28-yillik-icraati,289671>

3 <http://t24.com.tr/haber/siyaset-kadinlar-icin-ne-yapti-kadindan-sorumlu-15-bakan-ve-hukumetlerin-28-yillik-icraati,289671>

ülke konjonktüründe, ne şekilde ve hangi bütçe ile gerçekleşeceği gibi muallak olan konular bulunmaktadır.

İçinde bulunduğumuz bu yeni dönemde, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı altında ve bizi neler bekliyor hep beraber göreceğiz. Bakanlığın 2018-2023 yıllarını kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'na baktığımızda eğitim, sağlık, ekonomi, karar alma mekanizmalarına katılım ve medya olmak üzere beş temel politika eksenine olduğu görülmekte. Kadına yönelik şiddet, cinsiyet eşitsizliği, çocuk yaşta evlilik, düşük ücretli ve güvencesiz çalışma gibi temel kadın sorunlarının politika başlıklarına girmediği eylem planında, "Kadınlarda okuryazarlık oranı yüzde 100 seviyesine yükselecektir", "Karar alma mekanizmalarında kadın temsiliyeti arttırılacaktır" gibi hedeflerin, içinde bulunduğumuz ülke konjonktüründe ne şekilde ve hangi bütçe ile gerçekleşeceği gibi muallak olan konular bulunmaktadır.

Bunun yanında 2018 yılı için kabul edilen Bakanlığın bütçesinin (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak) yüzde 84'ü sosyal yardımlara tahsis edilmiştir. Kadınların sorunlarına çözüm üretmekten uzak hedef ve bütçe yapısıyla yeni döneme ne kadar iyimser bakabiliriz?

Oysaki gelişmiş ülkelerde kadın temsiliyetinin, kadına ayrılan bütçelerin ve cinsiyet eşitliği için yapılan mücadelelerin geldiği nokta ortada. Ülkemizde gerçekleşen seçimlerden çok kısa bir süre önce İspanya'nın yeni kabinesinde 17 bakandan 11'inin kadın olduğu haberini aldık: Üstelik bizim ülkemizde genelde erkek bakanlara layık görülen adalet, savunma, sağlık, ekonomi, içişleri, eğitim, sanayi-ticaret gibi bakanlıkları bunlar... Türkiye'deki yeni kabinede ise sadece iki kadın bakan yer aldı.

Görülen o ki kat edilmesi gereken uzun bir yol, aşılması gereken pek çok sorun var. Mücadele ve dayanışmayla... •